

Uddrag af revisionsprotokollat for
årsrapport 2023 af 5. april 2024
Københavns Universitet (KU)

Executive summary

Konklusion

Vi har afsluttet vores revision af det af ledelsen aflagte årsregnskab for 2023. Hvis ledelsen godkender årsrapporten i den foreliggende form, vil vi forsyne årsregnskabet med en revisionspåtegning uden modifikationer, fremhævelser eller andre rapporteringsforpligtelser. Vi har derudover gennemlæst ledelsesberetningen, hoved- og nøgletal og målrapporteringen, herefter benævnt ledelsesberetningen, for at påse, at informationerne i ledelsesberetningen er i overensstemmelse med årsregnskabet og de informationer, som vi i øvrigt er blevet bekendt med i forbindelse med vores revision.

Vi vil afgive en særskilt udtalelse om, at ledelsesberetningen er i overensstemmelse med årsregnskabet.

Vi har til højre og på de kommende sider anført de væsentligste overvejelser og observationer fra vores revision.

Overordnede interne kontroller

De statslige retningslinjer for god finansiel kontrol går i retning af øget dokumentation for de foretagne risikovurderinger. Vi har i forbindelse med revisionen konstateret, at KU i lighed med sidste år ikke har et dokumenteret overblik over iboende risici og interne kontroller i de finansielle processer udarbejdet efter Økonomistyrelsens vejledning om finansiel kontrol.

KU har i forbindelse med regnskabsafleggelsen konstateret at der er behov for at styrke de interne kontroller relateret til formålsfordeling.

KU forventer at følge op på forholdet som led i implementering af universitetets administrationsreform, der pågår i 2023/2024. Revisionen har ikke givet anledning til væsentlige eller kritiske bemærkninger.

Regnskabsinstruks

KU har ikke en godkendt regnskabsinstruks for 2023 grundet ressourcemangel. Der er dog udarbejdet et gennearbejdet udkast til regnskabsinstruksen for 2023. KU forventer at opdatere regnskabsinstruksen i løbet af 2024.

Forvaltningsrevision og juridisk-kritisk revision

Formålet med forvaltningsrevisionen er at vurdere med høj grad af sikkerhed, om de undersøgte systemer, processer eller dispositioner understøtter skyldige økonomiske hensyn ved forvaltningen af de midler og driften af de områder, der er omfattet af regnskabet. Formålet med den juridisk-kritiske revision er at opnå høj grad af sikkerhed for, at der ikke er væsentlige og uopdagede lovovertrædelser eller regelbrud. For revisionen 2023 er følgende plantemaer udvalgt:

SOR 6 – Juridisk-kritisk revision:

- Løn- og ansættelsesmæssige dispositioner
- Gennemførelse af salg (Indtægtsdækket virksomhed)

SOR 7 – Forvaltningsrevision:

- Aktivitets- og ressourcestyring
- Mål- og resultatstyring

Revisionen har ikke givet anledning til kritiske bemærkninger.

Ikke-korrigerede fejl i årsregnskabet

Den listede ikke-korrigerede fejl giver ikke anledning til at modificere konklusionen i vores revisionspåtegning

Vi har kendskab til følgende fejl i årsrapporten, som ikke er rettet i forbindelse med revisionen. Fejlen er identificeret af KU.

1. KU har i lighed med tidligere år indregnet modtagne energifgiftsrefusioner i 2023 som øvrige indtægter, men skulle iht. statens kontoplan have modregnet refusionerne i de indregnede omkostninger. Økonomistyrelsen præciserede at energifgiftsrefusioner skulle indregnes anderledes i november 2023, og KU har vurderet at forholdet rettes fra 2024 og frem. Hvis fejlen skulle rettes, ville indtægterne reduceres med 18.135 t.kr. og omkostningerne reduceres med tilsvarende beløb.

T.kr.	Resultatopgørelse		Balance		
	Indtægter	Omkostninger	Aktiver	Passiver	Egenkapital
Samlet likviditet (sum)					
Fejl 1	(18.135)	(18.135)			-

Den ovenfor listede ikke-korrigerede fejl giver ikke anledning til at modificere konklusionen i vores revisionspåtegning.

Kapitalberedskab

Vi vurderer, at KU ved udgangen af 2023 har et forsvarligt kapitalberedskab, der overstiger målsætningen på 700 mio. kr. En væsentlig del af de likvide beholdninger på 4.057 mio. kr. kan henføres til forudbetalte bundne tilskud, der udgør 3.654 mio. kr.

Vi har fået forelagt bestyrelsesgodkendt budget for 2024, som er gennemgået på bestyrelsesmødet i december 2023. Budgettet viser likvide beholdninger på 593 mio. kr. ekskl. værdipapirer pr. 31. december 2024 mod likvide beholdninger på 1.896 mio. kr. pr. 31. december 2023.

Grundet det forventede underskud på 613,9 mio. kr. samt betaling af en væsentlig del af KU's egenfinansiering af det kommende Statens Naturhistoriske Museum på 140 mio. kr. (forudbetaling af husleje) forventes KU's likviditet at blive reduceret betydeligt i 2024.

KU budgetterer med likvider og værdipapirer ultimo 2024 på 2.673 mio. kr. og forudbetalte bundne tilskud på 3.654 mio. kr., hvilket resulterer i, at de forudbetalte bundne tilskud overstiger likviditeten uden hensyntagen til korrektion for overhead og tilgodehavender fra samarbejdspartnere. Forudsat at forudbetalte ekstraordinære tilbud, forudbetalte bundne tilskud og forudbetalt finanslovstilskud forbliver uændrede, vil de negative pengestrømme i 2024 resultere i, at KU har en negativ fri likviditet på 1.524 mio. kr.

Vi er oplyst, at KU vil i løbet af 2024 udarbejde en risikoanalyse af likviditeten, som skal underbygge og revurdere det nuværende likviditetsberedskab jf. Strategi for finansiel risikostyring på 700 mio. kr., og at den likviditetsmæssige udvikling vil få forøget fokus i måneds- og Ø-rapporteringer, som vil omfatte en afrapportering om forventet likviditetsprognose.

Vi følger op på ovenstående i forbindelse med vores løbende revision for 2024.

mio.kr.	2024 (budget)	2023	2022
Likvide beholdninger	593	1.896	2.052
Værdipapirer	2.080	2.160	2.055
Samlet likviditet (sum)	2.673	4.057	4.107
Forudbetalte ekstraordinære tilskud	*(31)	(31)	(33)
Forudbetalte bundne tilskud	*(3.654)	(3.654)	(3.359)
Forudbetalt finanslovstilskud	*(512)	(512)	(477)
Fri likviditet	(1.524)	(140)	238

**i kolonnen for budget 2024 er det antaget, at forudbetalte ekstraordinære tilbud, forudbetalte bundne tilskud og forudbetalt finanslovstilskud forbliver uændrede i forhold til 2023.*

Bygningsdrift og voldgiftssager (1)

Det er vores vurdering, at administrationen af bygningsområdet er betryggende og med stor fokus på kontrol af aftaler med BYGST

Status på voldgiftssager fra tidligere år

De igangværende sager pr. 31. december 2023 er indregnet som skyldige beløb. KU har underskrevet de nye lejekontrakter med BYGST medio december 2023. Der er dog fortsat uenighed mellem KU og BYGST om enkelte af de nye lejekontrakter, hvorfor KU fortsat har to verserende voldgiftssager med BYGST om henholdsvis Mærsk Tårnet (MT) og Niels Bohr-bygningen (NBB).

KU anlagde i 2018 interne statslige voldgiftssager mod BYGST. Formålet var at få en juridisk vurdering af KU's lejevilkår og en ansvarsplacering i en række problematiske byggesager, hvor der har været væsentlige forsinkelser og fordyrelser. I sagen vedrørende MT er der gennemført syn og skøn, og der skal efterfølgende tages stilling til, hvorvidt sagen skal afvente afgørelsen af en verserende voldgiftssag mellem BYGST og totalrådgiver. Sagen kan tidligst forventes afgjort i 2024.

KU har overtaget hele Niels NBB 1. juli 2023. Ved starten af 2024 har KU overtaget driften af bygningen. Det forventes, at de første forskere og studerende flytter ind i løbet af 2024. Der er indgået aftale om, at huslejen for NBB er nedsat, indtil den interne statslige voldgift herom er afsluttet. Når voldgiftssagen er afsluttet, forventer KU, at der foretages en regulering af huslejen med tilbagevirkende effekt.

Bygningsdrift og voldgiftssager (2)

Det er vores vurdering, at administrationen af bygningsområdet er betryggende og med stor fokus på kontrol af aftaler med BYGST

Huslejeopkrævning fra BYGST

KU har før 2023 ibrugtaget MT og har medio 2023 overtaget NBB. KU har tidligere indregnet forskellen mellem opkrævet husleje og den husleje, der svarer til den indgåede aftale, som en skyldig omkostning, dvs. ikke betalt, men opkrævet, huslejeandel. Herefter benævnt hensættelse.

Der hensættes ikke til ekstra huslejeomkostninger for MT og CPSC fra 2020, da KU har acontobetalt de fulde fakturaer, som BYGST har fremsendt i perioden 2020-2022; dog er der beregnet en renteomkostning på 2,9 mio. kr. i 2023 (akkumuleret rente på 10,3 mio. kr.) for MT, som er tillagt hensættelsen. For MT og CPSC udestår således primært afklaring af husleje fra tidligere år. For CPSC er KU fortsat uenig i den anlægssum, som BYGST lægger til grund for huslejberegningen.

Der er indgået en aftale mellem KU og BYGST om, at huslejen for NBB er nedsat, indtil den interne statslige voldgift herom er afsluttet. Når voldgiftssagen er afsluttet, skal der foretages en regulering af huslejen med tilbagevirkende kraft. KU bliver faktureret husleje af BYGST på NBB med udgangspunkt i en anlægssum på 1.700 mio. kr. I risikoanalysen fra Vejdirektoratet d. 28. august 2023 er den forventede anlægssum 5.200 mio. kr. Der hensættes til husleje på NBB med udgangspunkt i anlægssummen fra Vejdirektoratet på 5.200 mio. kr., hvilket belaster KU's økonomi med 12,5 mio. kr. pr. måned, hvorfor hensættelsen forventes at stige fra 160,1 mio. kr. til 310,1 mio. kr. ved udgangen af 2024. Forholdet er en væsentlig usikkerhedsfaktor for KU's fremtidige økonomi og likviditet.

Udviklingerne i hensættelserne fra 2022 til 2023 fremgår af tabellen til højre.

Bygning	2023	2022
Niels Bohr Institutet (NBB)	160,1	55,5
Copenhagen Plant Science Center (CPSC)	2,8	2,8
Mærsk Tårnet (MT)	32,4	29,5
Hensat i alt	195,3	87,8

Udvikling i lønomkostninger

Vi har indhentet udvalgte nøgletal fra udkast til årsrapporten for 2023

Nedenfor har vi indhentet nøgletal fra årsrapporten og budgettet for 2023, hvoraf den finansielle trend på lønninger fremgår.

	2023 (budget)	2023 (realiseret)	2022
Omsætning (mio. kr.)	9.885	10.413	9.640
Overskudsgrad	-4%	0%	-3%
Løn i pct. af indtægter	61%	60%	61%
Lønudvikling fra 2022 – 2023	2%	6%	3%
Årsværk (VIP)	-	5.541	5.381
Årsværk (D-VIP)	-	426	428
Årsværk (TAP)	-	4.421	4.255
Løn pr. årsværk	-	601	586
Omk. (ex. løn) i pct. af indtægter	43%	42%	39%

Vi bemærker følgende for udviklingen fra 2022 til 2023:

- Lønudviklingen fra 2022 til 2023 er steget med 6% mod budgetteret stigning på 2%. Stigningen bør ses sammen med løn i procent af indtægter, der er 1 procentpoint lavere end 2022 og budgettet for 2023. Stigende aktivitet på tilskudsfinansieret forskningsvirksomhed er en del af årsagen til stigningen i lønudviklingen og stigningen i årsværk for VIP og TAP. Herudover skyldes stigningen øvrige forhold, herunder strategiske satsninger, vakante stillinger i 2022 der er besat i 2023 samt opnormering på bemandingsudfordrende områder.

KU har realiseret et resultat, der økonomisk er bedre end budgetteret, primært grundet den positive udvikling i værdipapirer.

Opfølgning på bemærkninger fra tidligere revisionsprotokollater (1)

Vi har her opsummeret status på revisionsbemærkninger fra tidligere års revisionsprotokollater

Bemærkning	Regnskabsår	Status
<p>Revisorerklæringer vedrørende eksternt finansierede projekter - (12. april 2023, punkt 6)</p> <p>Vi har i 2023 afgivet 48 (51 i 2022) særskilte erklæringer vedrørende projekter for EU samt andre eksterne bevillingsgivere om anvendte projektmidler, hvoraf 22 erklæringer har givet anledning til en eller flere bemærkninger, svarende til 46% (69% i 2022). På de 22 projekter er der i alt 29 exceptions eller revisionsbemærkninger.</p> <p>For 17 ud af de 22 projekter er fejlene blandt andet relateret til brugen af time sheets. Fejlene vedrører primært formalia (overholdelse af frister, rettidigt udfyldte og godkendte time sheets mv.).</p> <p>Det er fortsat vores vurdering, at KU med fordel kan styrke processerne omkring den formelle administrative projektstyring, og anbefaler, at området tages med i overvejelserne om fremtidig organisering. Vi anbefaler desuden, at KU øger fokus på at gennemgå de administrative krav og indgår dialog med bevillingsgiver på et tidligere tidspunkt for at opnå en evt. dispensation fra krav, der ikke kan indpasses i KU's administrative processer. Eksempelvis stiller nogle fonde krav om anvendelse af afvigende timenormer, redegørelse for afvigelse i forhold til fastsatte standardsatser, opgørelse af lønomkostninger uden dækning for ferie og sygdom, samt særlige krav til godkendelse af indregnede omkostninger mv.</p> <p>KU har udarbejdet oplæg til administrationsreformen, der er præsenteret for bestyrelsen den 3. oktober 2023, og projektet er overgået til design-fasen, der løber frem til ultimo juni 2024. Administrationsreformen forventes at styrke og ensarte den fælles service på KU, som også omfatter projektområdet. Herudover har KU siden december 2022 iværksat arbejde relateret til udbedringen af revisionsbemærkninger på eksternt finansierede projekter.</p>	2019 og tidligere	Åben
<p>Aktivitets- og ressourcestyring (eksternt finansierede projekter) - (12. april 2023, punkt 4.5)</p> <p>Vi har i forbindelse med vores revision for 2023 forespurgt KU om konkrete tiltag for at imødegå vores observationer relateret til håndtering af eksternt finansierede projekter. KU er meget opmærksomme på de udfordringer, som vi har afdækket i forbindelse med revisionen. Det er derfor i det daglige arbejde løbende et fokusområde med henblik på at sikre fortsat øget overholdelse af retningslinjer samt øget vidensniveau om de gældende regelsæt og værktøjer – både fælles-administrativt og på fakultets- og institutniveau.</p> <p>Organiseringen af projektområdet er en del af arbejdet i den reform af universitetets administration, der pågår i 2023/2024. Det er derfor KU's vurdering, at denne organisering bør være udført, før der kan designes nye processer og vurderes implementering af nye større interne kontroller og/eller kontrolenheder.</p> <p>Vi vil konkludere på området i forbindelse med den løbende revision for 2024.</p>	2022	Åben

Opfølgning på bemærkninger fra tidligere revisionsprotokollater (2)

Vi har her opsummeret status på revisionsbemærkninger fra tidligere års revisionsprotokollater

Bemærkning	Regnskabsår	Status
<p>Feriepengeforpligtelse – (12. april 2023, punkt 3) KU har løst tidligere udfordringer med det nye personalesystem KUPA, der ikke var i stand til at levere et tilstrækkeligt pålideligt datagrundlag for beregning af restferie. KU har dog valgt at beregne feriepengeforpligtelsen på baggrund af restferiedage opgjort pr. 31. december 2022, da KU har vurderet, at restferiedagene for 2022 er mere retvisende grundet mulige forsinkelser i medarbejdernes indsendelse af ferieskemaer og ferieregistranternes registrering af samme ferie.</p> <p>KU har opgjort skyldige feriedage til 15,41 rest-feriedage (16 restferiedage i 2022). Vi har vurderet de skøn, som indgår i beregningen, og kan tilslutte os KU's indregning af feriepengeforpligtelsen pr. 31. december 2023.</p> <p>I forbindelse med regnskabsafleggelsen for 2024 vil KU sikre, at data vedrørende restferiedage ultimo 2024 er klar rettidigt, og derved anvende aktuelle data. Vi følger op på forholdet i forbindelse med revisionen for 2024</p>	2022	Åben
<p>Indkøbspolitik – (12. april 2023, punkt 4.4) Vi har i forbindelse med revisionen for 2024 konstateret, at der ikke foreligger en opdateret og godkendt indkøbspolitik. KU har oplyst, at indkøbspolitikken udarbejdes i forlængelse af administrationsreformen.</p> <p>Vi følger op på forholdet i forbindelse med revisionen for 2024.</p>	2022	Åben

About Deloitte

Deloitte provides audit, consulting, financial advisory, risk advisory, tax and related services to public and private clients spanning multiple industries. Deloitte serves four out of five Fortune Global 500® companies through a globally connected network of member firms in more than 150 countries and territories bringing world-class capabilities, insights, and high-quality service to address clients' most complex business challenges. To learn more about how Deloitte's approximately 415,000 professionals make an impact that matters, please connect with us on Facebook, LinkedIn, or Twitter.

Deloitte Touche Tohmatsu Limited

Deloitte refers to one or more of Deloitte Touche Tohmatsu Limited, a UK private company limited by guarantee ("DTTL"), its network of member firms, and their related entities. DTTL and each of its member firms are legally separate and independent entities. DTTL (also referred to as "Deloitte Global") does not provide services to clients. Please see www.deloitte.com/about for a more detailed description of DTTL and its member firms.

© 2024 Deloitte Statsautoriseret Revisionspartnerselskab. Member of Deloitte Touche Tohmatsu Limited.
Designed by CoRe Creative Services. RITM1197718

Audit & Assurance